

in grā. donec tādē perficiatur in gloria. habz at iste
cibus spūalis hoc ultra omēs alios cibos q̄ omnino
nō mutatur. s; mutat lumētē in se per grōlā vnione
sic vnitur nutrimentū nutritio. Et ista nutritio spūa-
lis ē principalis effecto huius sacrameti. quātū est ex
vi sacri. nec alteri coicari pōt. s; tātūmō h; eā q̄ sa-
cramētū digne sūt. vt clare p; de cibo corporali qui
nō prodest nisi māducāti ipsū. S; qz istud sacramē-
tū h; ultra cīa alia sacramēta q̄ nō solū est sacramē-
tū s; etiā sacrificiū. iō h; sigularē quādā efficaciam
ultra rōez sacri que aliis coicari pōt. nec alicui pro-
dest nisi pro quo offertur aut sacrificatur. Quod sili-
ter ad oculū clare p; de q̄cūq; alia oblacōe. que pro a-
liis fieri pōt a quocūq; et illi soli vel illis prodest pro
quo vel quib; offertur. Et vtrūq; cedit ī suffragiū
nrē ifirmitatis. tā sacramētū q̄ suffragiū. De q̄ bus
aliq; adhuc ānotare expedit. qz multum sūt necāria
et plures iueniūtur presbiteri minō bene ī formati
de hiis. quod vtiq; valde est periculōsū. neq; excusari
possūt de hmōi ignorācia cū hec scire teneātur et ter-
ribiliter minatur eis dominus per prophetam dicēs
Ignorans ignorabitur.

Quinto igitur est aduertēdum q̄ sicut iā dictū
ē. eukaristia sub racione sacri prodest illi tan-
tū qui eā digne sumit. et operatur ī aīa spiritualiter
quod cibus et potus ī corpore materialiter. Nota q̄

*quā tāt fumentū sicut
sicut unguentū sicut*

Ignorans ignorabit

*Tantum prodest Sacra-
mentū huius huius digne sicut
quod operatur in aīa
spiritualiter*

Et ratio est hinc simi-
litudinis ad spiritualia
Ideo homo animalis
trahendus est per corporalia
ad spiritualia
interiora
Sicut trahitur cecus ad
manum
Sicut et sacramenta
per sensibilia quod traduntur

corporalia habent similitudinē ad spiritualia, et ideo animal homo qui non potest percipere spiritualia, trahendus est per corporalia et ista exteriora ad spiritualia et interiora, sicut trahitur cecus ad manum et ista est ratio quare omnia sacramenta per sensibilia quedam traduntur in quibus tamen diuina gratia occulte operatur, sicut sacra scriptura res spūales nobis describit per similitudines rerum sensibilibum vt sic veniamus in cognitionem spiritualium, **I**ta est ordinatio diuine sapientie, que vniciq; rei prouidet secundum modum suum, hoc enī maxime ad sapientem pertinet, vt. I. primo diligenter examinet illum quem vult informare quid scit et quid nescit quatenus per illa que scit ducat eum in cognitionē illorum que nescit, similiter qui vult aliquē prouocare ad amandum se, dat sibi aliquod munus in quo maxime ille delectari solz cuius amicitiam desiderat **S**ic saluator noster videns hominem errare in consideratione et appetitu creaturarum, et nimis alienatum a suo creatore et saluatore, proposuit sibi species notissimas et gratissimas et necessarias, quas nullo pacto ignorare cōtēpnere vel obliuisci poterit sub quibus inuisibilem gratiam et spiritualia carismata abscondit, per que facillime homo adiuuatur reuocatur et ammonetur vt suum creatorem et saluatorem agnoscat et ex corde diligit nec ab eo vniq;

Ordinatio diuine sapientie
que vniciq; rei prouidet
secundum modum suum

Et proprie pertinet ad
sapientem et primo dili-
genter examinet illum
quem vult informare
quid scit et quid nescit
Similiter qui vult aliquē
prouocare ad amandum se
dat sibi aliquod munus
in quo solz delectari

recedat. Hec est magna gracia quam ipsū sacramētū
venerabile operatur in eo qui, illud digne sumit, vn
de et eukaristia nuncupatur idest bona gracia. Pri
mo igitur causat in homine cognicionem dei ma
gis et magis quia non de nouo. alioquin qui nullā
haberet cognicionem dei grauiter peccaret si accede
ret. Et hoc representant nobis species ille sacramēta
les scz panis et vini. nichil enim nobis nocius ē ci
bo et potu quibus cotidie vescimur nec de re aliqua
sic sollicitē inquirimus sicut de qualitate eorū que
intra nos sumimus quia ex hīs dependet vita nos
tra. Et sic silogizandum est de isto cibo spirituali q̄
notissimus efficitur illis qui ipsum digne et frequē
ter sumunt. et generat sollicitudinē illam sanctā in
anima vt semper illum amplius scire concupiscāt et
sobrie ac reuerenter discutiāt quid et quale et quan
tum sit quod tractāt. vnde et ob hoc dicitur panis vi
te et itellcūs quo iusti hic ī via et illic ī prīa cibātur
ac illuāntur. Ecce superio dictū ē q̄ hoc sacramētū
representat memoriā diuinitatis. hic autē super ad
ditur q̄ etiam causat noticiā diuinitatis īdigne su
mentibus. hoc autē nō posset nisi esset panis viuus
et itlectualis de celo descendēs. hec eī tā excellēter
magna sūt vt ea nō cristo īferior operari preualeat
qz nō nouit prēz nisi filio et cui filio voluit reue
lare. secūdo causat hoc sacramētū in aīa gratitudinē

*Magis quā quod sanctū
sunt sacramētū operatur
quod digne sumit
Deo quod digne dicitur
sunt panis et vinum
hominis ad cognitionem
dei magis ac magis*

*panis vite et itellcūs
hic in via et illic in prīa
cibatur et illuāntur*

*representat memoriā
diuinitatis et filio*

*homo nouit prēz nisi
filio et cui filio voluit
reuelare*

siue conplacenciam quandam iter deum et se, vt mu-
tuo sibi conplacent ac se inuicē diligant. **Q**uod ite-
rum species isti sacramentales nobis indicant. **B**ona
namq; cibus gratus est homini valde et diligibilis z
prouocat appetitum et delectabiliter sumitur. **P**ari-
formiter ista spiritalis refectio quia optima ē ideo
gratissima est et maxime prouocat affectum huma-
num ad amandum deum. **D**eus autē diligit diligen-
tes se quare seq̄tur. q̄ maxima delectatio generatur
ī sumptione hac spūali propter mutuam caritatem
adinuicem vnde dominus dicit. **Q**ui māducat me et
iple viuet propter me. **T**ertio hoc sacramētū nostrā
necessitatem et indigenciam supplet spiritaliter qz
sustentat et roborat nostram infirmitatē. auget nos-
tram peruitatē. et reparat nostrā mortalitatem. **E**t
hec similiter clare representātur per spēs sacramēta-
les. quia panis et vinū corpus lassū fortificāt ad la-
borādū. paruulū nutriūt ad icremētū. et famelicū
refocillant cōtra mortē. **S**ic istud sacramētū primo
sustentat animā ne deficiat. secūdo roborat ne succū-
bat. **t**ercio nutrit vt crescat. q̄rto preferuat ne mori-
atur. vnde et dominus dicit nisi manducaueritis
carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem
non habebitis vitam in vobis. **Q**uarto hoc sacra-
mentum causat vnitatem in ecclesia. quia qui indig-
ne illud sumit caritatem ampliorē consequitur que

*Johnnis 6° Qui manducauit
me et vixit propter me*

*Sacramentum susten-
tat animā ne deficiat
2° 2° roborat 2° reparat
vt ac fiat q̄d vult
Nisi manducaueritis*

Et vnitatem causet

omnia facit esse communia. Et hoc etiam in specie-
bus sacramentalibus palam ostenditur. quia ex mul-
tis granis vnus panis conficitur. et ex multis race-
mis vinum confluit sic ex multis fidelibus virtute
huius sacramenti vna ecclesia constat. vnde dominus
dicit. Ego in medio vestrum sum. Item augustinus
O sacramentū pietatis. o lignum vnitatis viculum
caritatis. Ex quibus omnibus concluditur qd hoc vene-
rabile sacramentum est multiplicis gracie collatiuū
et ex se ipso habet virtutem graciā conferendi. qz
auctor omnis gracie ihesus cristus dominus noster i
eo continetur qui sicut in mundum visibiliter veni-
ens contulit mundo vitā grē. ita in hoīez sacramentali-
ter veniens vitā grē operatur. et eūdē effectū quē pas-
sio xpī fecit i mūdo hoc sacramētū facit i hoīe. nec a-
liq̄s hz grāz vel hrē pōt āte suscepcōez hō sacri. nisi
ex aliq̄li voto ipso. vel per seip̄ū sicut adulti. vel vo-
to eccie sicut paruuli. Et hoc iterū est valde mirabile
qz nōo d̄z accedere nisi hēat grāz z tamē nōo hz grāz
nisi per illud quod nōdū accepit. tāta siq̄dē ē efficacīa
virtutis hō sacri qd etiā ex voto ip̄o aliq̄s grāz ole-
q̄tur per q̄ spūaliter viuificetur q̄ accepta iā digne
accedit vt grā augeatur et vita spūalī perficiatur vt
scz hō perfctus sit i ipso per cōiūctiōē ad deū. Hoc
āt habet actus sacramentalis supra actum virtutis.
qd in omni actu sacramentali digne peracto aliqua

*Similiter quomodo vnus
panis conficitur et ex
multis racemis vinum con-
fluit. Sic et in hōie*

*Augustinus dicit O
sacramentū pietatis
O lignum vnitatis viculum
caritatis*

*omni effectū facit in
hōie sicut passio xpī
in suscepcōe nōo habet
grāz quāz si post suscepcōē*

noua grā actualiter ifūdatur. nō at̄ i oī actu virtutis
quīs tamē oīs. actus virtutis sit meritorius. et hoc
est valde notabile. vnde p̄z q̄ sit salubre lepius cōfi-
teri et celebrare ceteris paribus. eo q̄ tocies quociēs
noua grā ifūdatur. **S** forte dicat aliquis simplex sa-
cerdos. ego coi more soleo me libēter preparare ad
celebrādū. et tamē nūq̄ lētio huiusmōi grās. ergo ti-
meo q̄ seper indigne accedo. Cui respōdēdū ē. q̄ ad-
huc mirabilis ē q̄ nō solū predcē grē tibi cōferūtur
imo si bona volūtate facit quod in se ē sufficiēter se
preparādo. tūc quociēs celebrat. tocies cōfertur tibi
a vero deo qui nō mētatur eterna gloria. q̄ tamē oī-
no nō sentit. **E**cce mirabile super mirabile **P**ro cuius
itellcū ē sciēdū q̄ hic ē multiplex modo loquēdi. qui
dā dicūt q̄ nō est de rōe sacrī q̄ diu per fidē ambula-
m̄ q̄ hō grē lētīmēta hēam̄. **A**lii dicūt q̄ nō est ex
parte sacrī. s̄z ex parte nrā quia forte adhuc minus
purgati sumus a fecibus passionū et tumultu veni-
aliū! que actualē refectionē spūalis dulcedis īpediūt
licz nō tollāt augmētū gracie vel caritatis. **E**t datur
exēplū de cibo corporali cuius sapor faciliter īpedi-
tur propter īperfectiōz ligue nichilominō eq̄ bene-
vz ad nutriēdū. alii dicūt q̄ tā ex parte presbri suffi-
ciēter se preparātis q̄ etiā ex parte sacrī īterna deo
cō actualiter merito lētiri deberz prout etiā ī plimū
at̄igit s̄z nō nūq̄ clemēs domiō ex magna mīa tollit

Accipit homo noua
grā in Sacramento
D. B. Sabburg. f. p. 10
fines et reliquias

Simplex sacerdos q̄
dicit ego gmm̄ noua
solū me preparare ad
Sacramētū celebrādū
s̄z nō sumo gmm̄
quā q̄ indigne accedo

Mirabile sup̄ mirabile

quā m̄ in nō 20390
2041 p̄sent

lesibile deuocōz a cordibz elcōrū propter bonū ipō-
rū vt āplius proficere studeant. aut superbiā euitāt
aut loco purgatorii illis cedat q̄ hic debita solacōe
ad tēpō priuātur aut q̄ xpō vicē repēdāt q̄ ī oblacōe
quā pro eis ī cruce fecit derelictō fuit ī tā amara pe-
nalitate. Quid ergo mirū si presbiter q̄ xpistū re-
presētat variis tēptatiōibz exerceatur ī oblacōe eadē
propter has cās aut alias que diuīa pietas elcis suis
expedire nouit. variē dona ipīs nō ncāria dispēsat.
nez turbari nimiū debēt quali ei nō placeāt opera il-
ta scā que ex bona volūtate licz arida procedūt. vnde
credēdū ē q̄ tūc āplio merentur sicut solz exēplifica-
ri de hiis q̄ propriis stipēdiis militāt. vbi pro optia
rlā datur a lcīs doctoribz vt celebratur nō tātū iter
roget si sibi deuotus appareat recollectus z tranq̄ l-
lus quantum si precepta seruauerit dei et seruare
proponit si quid insentimentis suauibus enī additū
fuerit diuine largitati grācias agat nez propriis me-
ritis ascribat. paratus carere quando domino pla-
cuit isuper sciēdū q̄ nō nulli magnū habēt deuocōz
z otinūā lz nesciūt āt nō aduertūt se hrē deuo cōz. si-
cut cōter otigit illis q̄ sēper ī deliciis viuūt putāt se
nō deliciose viuere q̄bz expedit valde vt aliquādo ad-
uersis tīgātur. q̄teno vexacio tribuat eis itellectū vt
grati sit silitur plēl bene viuūt z tamē putāt se nō be-
ne viuere propter aliq̄ tēptacōz vel tiōrē superfluū

Quid sit de purgatorio

presbiter & xpianus cap. presbiter

Exemplum q̄ propriis stipēdiis militāt

Comptolium Galathis

contigit oli galathis. quibus per increpacōz aplūs dixit
currebatis bene **ꝛ**. ex q̄ bō elicitur vna spēs huilita
tis q̄ nō iuxta propriā estiacōz d̄z q̄f seiplū facile iu
dicare an deuoto sit ā nō. vel vtrū bene viuatur aut nō
si boue voluntatis fuerit. sed semper deo gracias a
gere q̄ tam pie eum respicit supra q̄ meruit. et nō
āplio derelictus ē sicut forte pctā. preterita exigūt q̄
sic scēiūt nō peruā deuocōuē habēt. hec d̄cā sit pro q̄
licūz cōsolacōe illorū qui nimia scrupulositate vexā
tur quādo nō habēt deuocōez sēlibilē trahētē eos ad
celebrādū. dixit q̄dā notabile verbū. **Quādo nō scō**
deuocōz tūc āplio festio ad celebrādū vt acq̄rā michi
deuocōz veluti frigidō festiare solz ad ignē vt calefi
at. Est etiā pro r̄lā tenēdū q̄ q̄ ntūcūz largitur cōis
cās percipit effectō hō venerabilis lacri tamē sēper
q̄ diu hic ī fragili carne viuūt īperfecē refectōez hāc
luit et h̄z. ī futuro at sc̄z ī statu glē perfecē reficietur
q̄ at dictū ē q̄ ecia effcūs hō sacri sit collocatō glē.
sic p̄z qz iā coicās fcūs ē vnū cū xpō. et ergo ē filio
dei per adopcōz sicut ille per naturā. si ergo filio et
heres. **Qz** at nō statī itroducitur hoc nō ē ex parte sa
cri. s̄z ex parte sui. qz adhuc vīculo carnis hic tene
tur. quo soluto si perfecē vnito fuerit xpō sēpiternā
glāz sine mora percipiet. vt at perfecē vnietur d̄z q̄
diu viuūt s̄l opati xpō cotidie crucē portādo quatez
postea cū iplo simul glorificetur. vt apostolo dicit.

Nemo debet seipsum facile
iudicare an deuotus sit
an non sed se deo gratias

Quādo nō sumo deuoto
tunc amplexus festio ad
celebrādū vt acq̄rā
michi deuocōz veluti
frigidus festio ad ignē

Qui dignus celebrat q̄
adoptionis et sanguinis

Vt autē gratias agat
tunc d̄z quā dicit venit s̄l
opati xpō cotidie crucē
portādo